

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 13/3 2024 s. 1163-1179, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

**İLKOKULLARDA ÜCRETSİZ OLARAK DAĞITILAN YARDIMCI KAYNAK
KİTAPLAR İLE İLGİLİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

Hamdi KARAMAN*

Ömer YILAR**

Geliş Tarihi: 22 Nisan 2024

Kabul Tarihi: 28 Mayıs 2024

Öz

Bu araştırmada ilkokullarda 2022-2023 eğitim öğretim yılında MEB tarafından ücretsiz bir şekilde dağıtılan yardımcı kaynak kitaplar ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim kullanılmıştır. Araştırma kapsamında ilkokullarda çalışan 20 sınıf öğretmeni ile görüşmeler yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında öğretmen görüşlerine göre; yardımcı kaynak kitapların konu anlatımı yetersiz, örnek sayısı az ve kitaplar öğrenci düzeyinin üzerindedir. Bunlarla beraber yardımcı kaynaklar içindeki metinler ve sorular, uzun ve sıkıcı tasarlanmıştır. MEB tarafından dağıtılan yardımcı kaynaklar ile özel yayınevleri tarafından basılan yardımcı kaynakları karşılaştıran öğretmenlere göre özel kaynakların soru kalıbı, etkinlik örnekleri, ilgi çekiciliği, ölçme ve değerlendirme kapsayıcılığı daha fazladır.

Anahtar Sözcükler: Yardımcı kaynak kitaplar, ders kitapları, öğretmen görüşü, ilkokul.

**TEACHER OPINIONS ON AUXILIARY RESOURCE BOOKS
DISTRIBUTED FREE OF CHARGE IN PRIMARY SCHOOLS**

Abstract

This research aimed to examine the opinions of classroom teachers about the supplementary resource books distributed free of charge by the Ministry of Education in the 2022-2023 academic year in primary schools. Phenomenology, one of the qualitative research methods, was used in the research. Within the scope of the research, interviews were held with 20 classroom teachers working in primary schools. Looking at the research results, according to teachers' opinions; The explanation of the subject in the supplementary reference books is insufficient, the number of examples is low and they are above the student's level. In addition, the texts and questions in the supplementary resources are designed to be long and boring. According to teachers who compared the auxiliary resources distributed by the Ministry of Education with the auxiliary resources published by private publishing

* Dr.; Millî Eğitim Bakanlığı, hamdi.karaman@hotmail.com

** Prof. Dr.; Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, omery@atauni.edu.tr

Araştırmanın Etik Kurulu İzni: Atatürk Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu, 05.07.2023 tarih ve 03 sayılı karar.

houses, private resources are more comprehensive in terms of question patterns, activity examples, attractiveness, and measurement and evaluation.

Keywords: Auxiliary resource books, textbooks, teacher opinion, primary school.

Giriş

Ders kitapları eğitim ve öğretim ortamlarının en önemli öğelerinden biridir ve her seviyedeki eğitim öğretim ortamında programlardaki hedefleri gerçekleştirmek amacıyla en fazla kullanılan araçlardır (Sarıtaş, 2009, s. 60; Ceran, 2015). İzci'ye göre (2006) ders kitapları hem bireylerin hem de toplumun ihtiyaçlarını karşılamaktadır ve sınıf içinde eğitim öğretim sürecinin paydaşları olan öğretmen ve öğrencileri bilgilendirerek yönlendirmektedir (s. 102). Öğrencilerin öğrenme süreçlerine yardımcı olduğu gibi bilişsel, duyuşsal ve dil bilimsel yönden onları geliştiren araçlardır (Sarıkaya, 2019). Öğrenme ve öğretme ortamlarında ders kitapları sayesinde etkinlikler belirli bir plan çerçevesinde düzenli olarak gerçekleştirilebilmektedir (Göçer, 2008). Sınıf içinde öğrencilere verilen bilgilerin resmî çerçevesi öğretim programları ve ders kitapları gibi araçlarla şekillendirilir. İçinde öğretim içeriği bulunan diğer kaynaklar yardımcı ders notları, çevrimiçi erişimi olan dokümanlar ve ses veya görüntü kayıtlarının yer aldığı kaynaklar şeklinde ifade edilmektedir (Sevimli & Kul, 2015). Görüldüğü üzere son yıllarda özellikle teknolojik ilerlemelerin de etkisiyle kaynaklar çeşitlenmiş olsa da kitaplar eğitim öğretim ortamlarının vazgeçilmez araçları olmaya devam etmektedir (Güneş & Çelikler, 2010; Mete vd., 2022). Ders kitapları Türkiye'de 2003-2004 eğitim öğretim yılından itibaren Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından ücretsiz olarak dağıtılmaktadır (MEB, 2012).

Türkiye'de ders kitapları Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) uygun bulduğu takdirde okullarda öğrencilere ücretsiz bir şekilde dağıtılmaktadır. Ancak dağıtılan bu kitapların dışında okullarda yardımcı kaynak kitaplar da kullanılmaktadır. Yardımcı kaynak kitaplar, test kitapları ve yaprak testler eğitim öğretim sektöründe önemli bir ekonomik büyüklüğe erişmişlerdir (Özel & Alnıaçık, 2017). Yapılan çalışmalar incelendiğinde öğretmenlerin yardımcı kaynak kitapları öğrencilerine kullanmaları için tavsiye ettikleri ve kendilerinin de kullandıkları tespit edilmiştir (Altun vd., 2004; Batmaz, vd., 2021; Erbasan & Erbasan, 2020; Özel & Alnıaçık, 2017; Özmantar vd., 2017). Ayrıca zümre öğretmenler kurulu toplantılarında yardımcı kaynak kitapların belirlenmesinin belirtildiği çalışmalarda mevcuttur (Uluçınar Sağır, 2018). Öğretmenler yardımcı kaynak kitapları kullanma nedeni olarak temelde MEB tarafından ücretsiz dağıtılan ders kitaplarının yetersiz olmasını ve yardımcı kaynak kitapların bu yetersizliği kapattığını ifade etmektedirler (Bozkurt & Ateş, 2021; Taşdemir, vd., 2018; Özmantar vd., 2017). Bu temel sebep dışında literatürde; yardımcı kaynak kitapların öğrenciler tarafından daha çok sevilmesi ve kaliteli bulunması (Taş & Minaz 2018), yardımcı kaynak kitapların daha fazla etkinlik ve uygulama yapma imkânı tanınması (Bozkurt & Ateş, 2021; Haşiloğlu vd., 2020), yardımcı kaynak kitaplarda kullanılan dilin daha sade ve görsel olarak zengin olması (Haşiloğlu vd., 2020), öğrencilerin ödevlerine yardımcı olması (Gökçek & Hacısalihoğlu Karadeniz, 2013) sebeplerine de rastlanmaktadır. Ayrıca yardımcı kaynak kitap kullanmanın akademik başarıyı artırdığı tespit edilmiştir (Güngör & Çavuş, 2015).

Eğitim öğretimde yardımcı kaynaklar, öğrencilerin öğrenme süreçlerindeki etkinlikleri desteklemekte ve zenginleştirmektedir. Bu sebeple çok önemli bir role sahiptirler (Smith & Johnson, 2018). Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından müfredatın etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla öğretmenlerin ve öğrencilerin kullanımına dağıtılan yardımcı

kaynak kitaplar sunulmuştur. Bu kaynak kitapların, öğrencilerin ders içeriğini daha iyi anlamalarını sağlayacağı ve öğrenme süreçlerini destekleyen çeşitli etkinlikler ve materyaller içereceği açıklandı (MEB, 2022). MEB tarafından ücretsiz bir şekilde dağıtılan bu yardımcı kaynak kitapların etkili bir şekilde kullanılması ve değerlendirilmesinde eğitim öğretimin en önemli paydaşlarından öğretmenlerin görüşleri büyük önem taşımaktadır (Dervişoğlu & Aydın, 2016). Çünkü öğretmenler sınıf içinde yapacakları uygulamalarda yardımcı kaynakların etkisini değerlendirirken aynı zamanda öğrencilerin ihtiyaçlarına ve programın hedeflerine uygunluğu da göz önünde bulundurmaktadırlar (Brown & Battles, 2019). Buradan hareketle öğretmenlerin yardımcı kaynak kitaplarla ilgili görüşleri bu kaynakların tasarımı, geliştirilmesi ve kullanımı hakkında önemli fikirler ortaya koymaktadır.

Yardımcı kaynaklar ders kitapları ile beraber kullanılmaktadır ve ders kitaplarında kullanılan konuların içeriğine daha ayrıntılı bir şekilde yer verilmektedir. Öğretmenler yardımcı kaynak kitapları daha çok tercih etmektedirler. Yardımcı kitaplarda kullanılan dil, çeşitli yazarların görüşlerinin bir arada olması, öğrencilerin kolay ve kalıcı öğrenmeler sağlaması gibi sebepler öğretmenlerin yardımcı kaynak kitapları tercih etmesindeki etkenlerdir (Binbaşıoğlu, 1995; Güngör & Çavuş, 2015). Literatür incelendiğinde yardımcı kaynak kitaplarla ilgili çalışmalar yapıldığı görülmektedir. (Akman, 2017; Bakar vd., 2008; Kavaz, 2006; Katipoğlu & Katipoğlu, 2016). MEB 2022-2023 yılında ücretsiz yardımcı kaynak kitapları öğretmen ve öğrencilerin istifadesine sunmuştur. 2023-2024 eğitim öğretim yılında ise dağıtılmamıştır. Özel yayınevleri tarafından tasarlanan ve satılan yardımcı kaynak kitaplar ile ilgili olarak çalışmalar olmasına karşın MEB tarafından oluşturulan ve ücretsiz dağıtılan yardımcı kaynak kitaplar ile ilgili çalışmalara rastlanılmamıştır. Bu sebeple bu çalışmada Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ilkokullarda dağıtılan yardımcı kaynak kitapların öğrenci düzeyine uygunluğu, akademik başarıya olan etkisi, eksik veya olumlu yönleri, özel yayınevleri tarafından basılan yardımcı kaynaklar veya ders kitapları ile olan benzerlik ve farklılıkları üzerinde öğretmen değerlendirmeleri incelenmiştir. Bu çalışmanın diğer bir önemi, öğretmenlerin bakış açısından bu kaynak kitapların etkilerini ve kullanımını anlamak ve geliştirmek için değerli bir kaynak oluşturmaktır. Elde edilen bulguların, eğitim politikalarının ve uygulamalarının iyileştirilmesine katkı sağlayabilecek nitelikte olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırmada ilkokullarda 2022-2023 eğitim öğretim yılında MEB tarafından ücretsiz bir şekilde dağıtılan yardımcı kaynak kitaplar ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Özellikle bu yardımcı kaynak kitapların öğretim sürecine katkıları, ders kitapları ile benzerlik ve farklılıkları, özel yardımcı kaynaklar ile benzerlik ve farklılıkları, öğrenci başarısı ve motivasyonunu artırmadaki etkisi gibi konular üzerinde durulmuştur. Ulusal ve uluslararası literatür taranarak konudaki bilgi birikimine katkılar sağlanmaya çalışılmıştır (Akman, 2017). Bu amaçlar doğrultusunda;

• “MEB tarafından 2022-2023 eğitim öğretim yılında ilkokullarda ücretsiz bir şekilde dağıtılan yardımcı kaynak kitaplar ile ilgili öğretmen değerlendirmeleri nasıldır?” sorusunun cevabı aranmıştır.

1. Yöntem

Araştırmanın bu kısmında araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı ve analiz tekniği üzerinde durulmuştur.

1.1 Araştırma Modeli

MEB tarafından 2022-2023 eğitim öğretim yılında ilkokullarda ücretsiz olarak dağıtılan yardımcı kaynak kitaplar ile ilgili sınıf öğretmeni görüşlerini incelemeyi amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim (fenomenoloji) kullanılmıştır. Olgu bilim hem felsefi bir hareket tarzı hem de nitel araştırma yöntemidir (Gill, 2014). Olgu bilim yönteminde kişilerin olgulara yönelik yaşantıları, algıları ve anlamlandırma şekilleri belirlenmeye çalışılır (Dönmez, 2017). Olgu bilim çalışmaları ile sunulan bilgiler hem literatüre odaklanarak olgunun tanımını ve ayrıntılarını ortaya koyar hem de katılımcıların olgu ile ilgili yaşantılarını ve hissettiklerini belirler (Özmen ve Karamustafaoğlu, 2019). Bu sayede faydalı ve zengin bilgiler ortaya konulur. Bu çalışmada ilkokullarda ücretsiz olarak dağıtılan yardımcı kaynak kitapların, özel yayınevlerinin kaynak kitapları ve ders kitapları ile benzerlik ve farklılıklarını karşılaştırarak sınıf öğretmeni görüşlerine göre anlamak ve açıklamak amaçlandığından olgu bilim kullanılmıştır.

1.2. Çalışma Grubu

Araştırmada katılımcıların seçiminde amaçlı örnekleme yöntemlerinden, kolay ulaşılabilmek, hızlı olma ve kullanışlı olma özellikleri sebebiyle uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Patton, 2018). Araştırma kapsamında 2022-2023 eğitim öğretim yılında Ağrı Patnos İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesindeki ilkokullarda çalışan 20 sınıf öğretmeni ile çalışılmıştır. Katılımcı sınıf öğretmenleri ile ilgili demografik bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1: Demografik Bilgiler

Değişkenler	N	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	8 40
	Kadın	12 60
Deneyim	1-3 yıl	6 30
	4-6 yıl	6 30
	7-10 yıl	6 30
	11+ yıl	2 10
Sınıf Düzeyi	1. sınıf	4 20
	2. sınıf	6 30
	3. sınıf	6 30
	4. sınıf	3 15
	Birleştirilmiş Sınıf	1 5
Yerleşim Yeri	Köy	15 75
	Şehir Merkezi	5 25
Toplam	20	100

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin 8’inin erkek ve 12’sinin kadın olduğu görülmektedir. Ayrıca 1-3 yıl, 4-6 yıl, 7-10 yıl deneyime sahip 6’şar öğretmen ve 11 yıldan fazla deneyime sahip 2 öğretmen olduğu; 1. sınıf okutan 4, 2. sınıf okutan 6, 3. sınıf okutan 6, 4. sınıf okutan 3 ve birleştirilmiş sınıf okutan 1 öğretmen olduğu; köyde görev yapan 15 ve şehirde görev yapan 5 öğretmen olduğu görülmektedir.

1.3. Veri Toplama Aracı

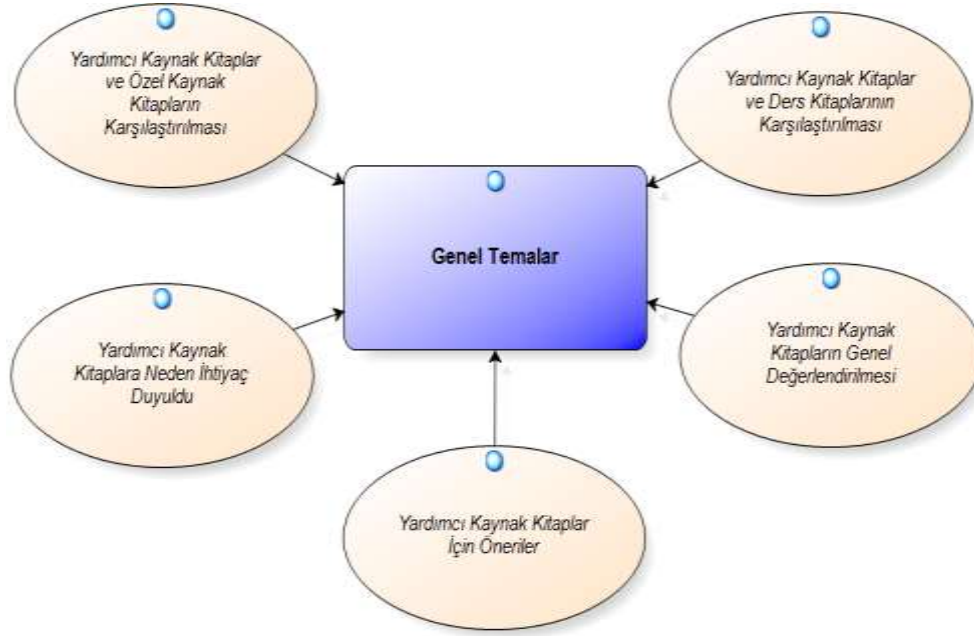
Araştırmanın görüşme bölümünde araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formları uygulanma aşamasında esneklik, kolaylık ve kullanılabilirlik gibi özelliklerinden dolayı diğer görüşme yöntemlerine göre daha fazla kullanılmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2016). Hazırlanan görüşme formu 4'ü kişisel bilgiler ve 7'si görüşme soruları olmak üzere toplam 11 sorudan oluşmaktadır. Görüşme formunun hazırlanma sürecinin ilk aşaması ilgili alanın ve literatürün taranmasıdır. Sonrasında taslak hâlinde hazırlanan görüşme formları ilgili alan uzmanları ile değerlendirilmiştir ve 3 öğretmenle pilot görüşmeler yapılmıştır. Gelen dönütlere ve soruların uygunluğuna, anlaşılabilirliğine göre düzeltmeler yapıldıktan sonra görüşme formlarına son hâli verilmiştir.

1.4 Verilerin Analizi

Yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinde verilerin betimlenmesi, açıklanması ve yorumlanması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda verilerin önce kodlanması ve temaların oluşturulması sağlanır. Kodların temalar hâlinde bir araya getirilmesi ile düzenlemeler oluşturulur ve bulguların yorumlanması yapılır (Cohen vd., 2007; Yıldırım & Şimşek, 2016). Bunlarla beraber içerik analizinin sistematik bir yapısı olmasına rağmen araştırmacılar aşamaları farklılaştırarak veri analizi süreçlerinin gerçekleştirebilirler (Çetin, 2016). Bu çalışmada kodlama ve temalar NVIVO 9 bilgisayar destekli nitel analiz programı yardımıyla yapılmıştır. NVIVO 9 programı ile modeller ve şekiller kullanılarak veriler daha açıklanabilir ve yorumlanabilir hâle getirilmiştir. Program nitel verilerin sistematik bir şekilde sunulmasını sağlamaktadır (Kaya & Bacanak, 2013).

2. Bulgular

Bu kısımda 2022-2023 eğitim öğretim yılında MEB tarafından dağıtılan yardımcı kaynak kitaplar ile ilgili öğretmen görüşlerini inceleyen bu çalışmanın analizi ile belirlenen temalar ve bu temalara göre oluşan kodlar sırasıyla sunulmuştur. Şekil 1'de çalışma verilerinin analizi ile beraber oluşan temalar sunulmuştur.

Şekil 1: Çalışmanın Analizi ile Beraber Oluşan Temalar

Şekil 1 incelendiği zaman yapılan analizler sonucu, yardımcı kaynak kitaplar ve özel kaynak kitapların karşılaştırılması, yardımcı kaynak kitaplar ve ders kitaplarının karşılaştırılması, yardımcı kaynak kitaplara neden ihtiyaç duyulduğu, yardımcı kaynak kitapların genel değerlendirilmesi ve yardımcı kaynak kitaplar için öneriler temalarının oluştuğu görülmektedir.

2.1 Yardımcı Kaynak Kitapların Genel Değerlendirilmesi Teması ile İlgili Bulgular

Yardımcı kaynak kitapların genel değerlendirilmesi teması altında oluşan kodlara ait bilgiler Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 2: Yardımcı Kaynak Kitapların Genel Değerlendirilmesi Temasına Ait Model

Yardımcı kaynak kitapların genel değerlendirilmesi temasının kodları incelendiğinde öğretmen görüşlerine göre; yardımcı kaynak kitapların konu anlatımı yetersizdir, örnek sayısı azdır ve öğrenci düzeyinin üzerindedir. Bunlarla beraber yardımcı kaynaklar içindeki metinler ve sorular, uzun ve sıkıcı tasarlanmıştır. Ayrıca hazırbulunuşluk ve bireysel farklılıklara dikkat edilmemiştir. Bu olumsuz nitelikteki kodlara ek olarak oluşan tek olumlu nitelikteki kod ise öğrencilerin bilgilerini tamamlayıcı nitelikte olduğudur. Yardımcı kaynak kitapların genel değerlendirilmesi temasının kodlarına ait istatistikî bilgiler Tablo 2’de gösterilmiştir.

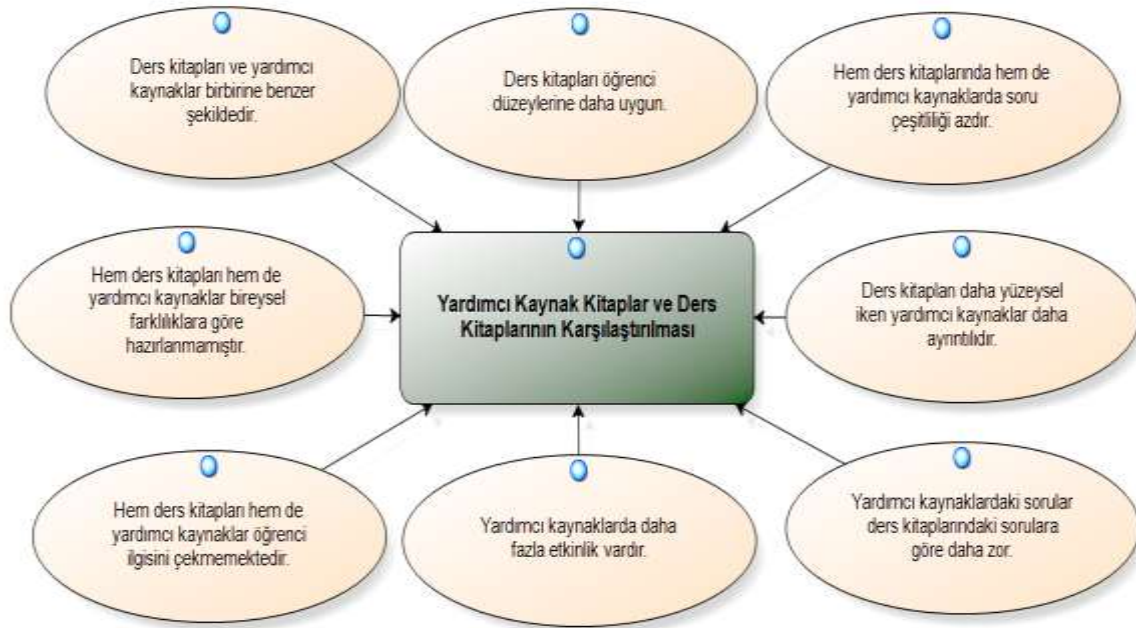
Tablo 2: Yardımcı Kaynak Kitapların Genel Değerlendirilmesi Temasının Kodlarına Ait İstatistikî Bilgiler

Yardımcı kaynak kitapların genel değerlendirilmesi temasının kodları	Kod Sayısı	Yüzde
Yardımcı kaynaklar öğrenci düzeyinin üzerinde hazırlanmıştır.	14	43.75
Yardımcı kaynakların içindeki sorular uzun ve zordur.	5	15.63
Hazırbulunuşluk ve bireysel farklılıklara dikkat edilmemiştir.	3	9.38
Yardımcı kaynaklar içindeki metinler uzun ve sıkıcı yazılmıştır.	3	9.38
Örnek sayısı az verilmiştir.	3	9.38
Konu anlatımı yetersizdir.	2	6.25
Öğrencilerin bilgilerini tamamlayıcı niteliktedir.	2	6.25
Toplam	32	100

Tablo 2 incelendiğinde çalışma sonucunda yardımcı kaynak kitapların değerlendirilmesinde en önemli görüşün; yardımcı kaynak kitapların öğrenci düzeyinin üzerinde hazırlanması görüşü olduğu görülmektedir. Ayrıca tema ile ilgili 20 öğretmen üzerinden toplam 32 kod oluşturulmuştur. Genel değerlendirmede olumlu özellik taşıyan kod sayısı ise sadece 2’dir.

2.2. Yardımcı Kaynak Kitaplar ve Ders Kitaplarının Karşılaştırılması Temasına Ait Bulgular

Yardımcı kaynak kitaplar ve ders kitaplarının karşılaştırılması teması altında oluşan kodlara ait bilgiler Şekil 3’te sunulmuştur.

Şekil 3: Yardımcı Kaynak Kitaplar ve Ders Kitaplarının Karşılaştırılması Teması Altında Oluşan Kodlar

Şekil 3 incelendiğinde öğretmenlere göre ders kitaplarının seviyesi öğrenci seviyesine daha uygun ve içeriği daha yüzeyseldir. Yardımcı kaynak kitapların ise etkinlikleri daha fazla ve soruları daha zordur. Soru çeşitliliğinin azlığı, bireysel farklılıklara göre hazırlanmamış olması ve öğrenci ilgisini çekememesi benzer özellikler olarak göze çarpmaktadır. Yardımcı kaynak kitaplar ve ders kitaplarının karşılaştırılması teması altında oluşan kodlara ait istatistikî bilgiler Tablo 3’te gösterilmiştir.

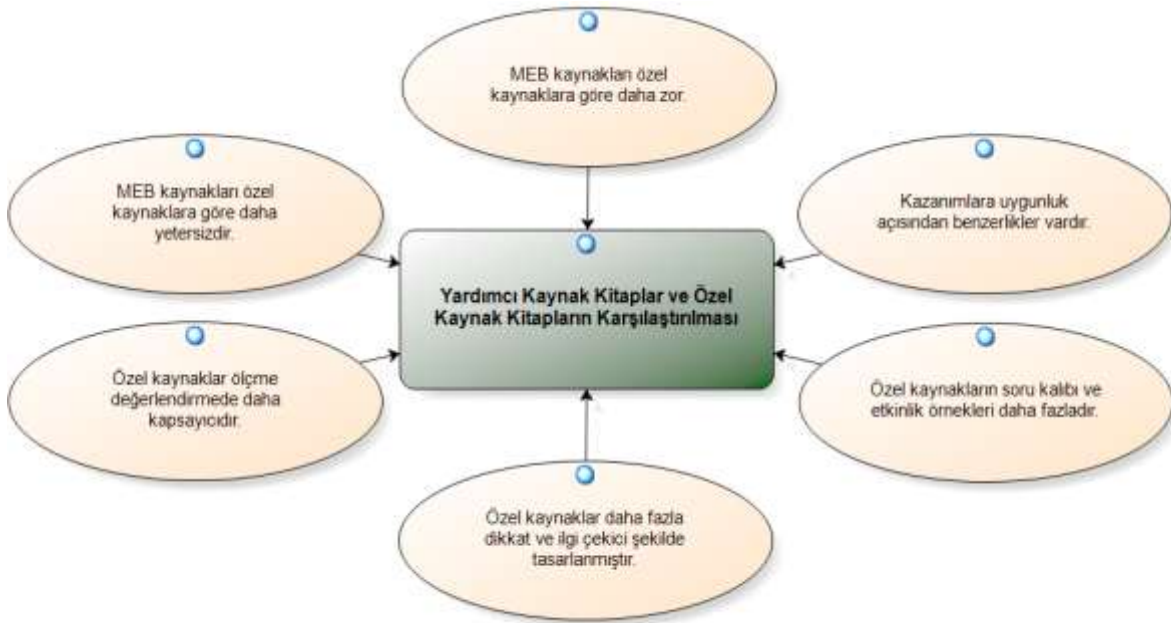
Tablo 3: Yardımcı Kaynak Kitaplar ve Ders Kitaplarının Karşılaştırılması Teması Altında Oluşan Kodlara Ait İstatistikî Bilgiler

Yardımcı kaynak kitaplar ve ders kitaplarının karşılaştırılması temasının kodları	Kod Sayısı	Yüzde
Ders kitapları öğrenci düzeylerine daha uygun.	6	22.22
Ders kitapları ve yardımcı kaynaklar birbirine benzer şekildedir.	5	18.51
Yardımcı kaynaklardaki sorular ders kitaplarındaki sorulara göre daha zor.	4	14.82
Hem ders kitaplarında hem de yardımcı kaynaklarda soru çeşitliliği azdır.	3	11.11
Ders kitapları daha yüzeysel iken yardımcı kaynaklar daha ayrıntılıdır.	3	11.11
Hem ders kitapları hem de yardımcı kaynaklar öğrenci ilgisini çekmemektedir.	2	7.40
Hem ders kitapları hem de yardımcı kaynaklar bireysel farklılıklara göre hazırlanmamıştır.	2	7.40
Yardımcı kaynaklarda daha fazla etkinlik vardır.	2	7.40
Toplam	27	100

Tablo 3 incelendiğinde yardımcı kaynak kitaplar ve ders kitaplarının karşılaştırılması temasının kod sayılarının birbirine yakın oldukları görülmektedir. 20 öğretmen görüşünden oluşan kod sayısı toplamda 27’dir. Öğretmenlere göre en önemli görüşler ders kitaplarının öğrenci seviyesine daha uygun olduğu, yardımcı kaynaklar ve ders kitaplarının birbirine benzediği ve yardımcı kaynaklardaki soruların daha zor olduğudur.

2.3. Yardımcı Kaynak Kitaplar ve Özel Kaynak Kitapların Karşılaştırılması Temasına Ait Bulgular

Yardımcı kaynak kitaplar ve özel kaynak kitapların karşılaştırılması teması altında oluşan kodlara ait bilgiler Şekil 4’te gösterilmiştir.

Şekil 4: Yardımcı Kaynak Kitaplar ve Özel Kaynak Kitapların Karşılaştırılması Teması Altında Oluşan Kodlara Ait Bilgiler

Şekil 4 incelendiğinde öğretmenlere göre özel kaynakların soru kalıbı, etkinlik örnekleri, ilgi çekiciliği, ölçme ve değerlendirme kapsayıcılığı daha fazladır. MEB tarafından tasarlanan yardımcı kaynaklar ise daha yetersiz ve daha zordur. Her iki kaynak türü de kazanımlara uygunluk açısından benzerlikler taşımaktadır. Yardımcı kaynak kitaplar ve özel kaynak kitapların karşılaştırılması teması altında oluşan kodlara ait istatistiki bilgiler Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4: Yardımcı Kaynak Kitaplar ve Özel Kaynak Kitapların Karşılaştırılması Teması Altında Oluşan Kodlara Ait İstatistiki Bilgiler

Yardımcı kaynak kitaplar ve özel kaynak kitapların karşılaştırılması temasının kodları	Kod Sayısı	Yüzde
Özel kaynakların soru kalıbı ve etkinlik örnekleri daha fazladır.	13	50
MEB kaynakları özel kaynaklara göre daha zor.	5	19.23
MEB kaynakları özel kaynaklara göre daha yetersizdir.	3	11.54
Kazanımlara uygunluk açısından benzerlikler vardır.	2	7.70
Özel kaynaklar daha fazla dikkat ve ilgi çekici şekilde tasarlanmıştır.	2	7.70
Özel kaynaklar ölçme değerlendirmede daha kapsayıcıdır.	1	3.85
Toplam	26	100

Tablo 4 incelendiğinde 20 öğretmenden toplamda 26 kod oluşmuştur. Bu kodların yaklaşık yarısı özel kaynakların soru kalıbı ve etkinlik örnekleri daha fazladır görüşüne aittir. Buna göre öğretmenler özel yardımcı kaynakların soru kalıbı ve etkinlik örnekleri açısından MEB kaynaklarına göre daha uygun olduğu görüşünü desteklemektedirler. Temanın diğer kodları incelendiğinde MEB kaynakları özel kaynaklara göre daha zor görüşü dışında benzer sayılarda dağılmıştır.

2.4 Yardımcı Kaynak Kitaplara Neden İhtiyaç Duyulduğu Temasına Ait Bulgular

Yardımcı kaynak kitaplara neden ihtiyaç duyulduğu teması altında oluşan kodları gösteren bilgiler Şekil 5'te gösterilmiştir.

Şekil 5: Yardımcı Kaynak Kitaplara Neden İhtiyaç Duyulduğu Teması Altında Oluşan Kodlar

Şekil 5 incelendiği zaman öğretmenlere göre kazanımların pekiştirilmesi, öğrencilerin

çalışmalara teşvik edilmesi, özel yayınevlerinin farklı uygulamaları sebebiyle ortaya çıkan problemleri ortadan kaldırılması, ders kitaplarının yetersiz ve eksik yönlerinin tamamlanması ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması için yardımcı kaynaklara ihtiyaç duyulmuştur. Yardımcı kaynak kitaplara neden ihtiyaç duyulduğu teması altında oluşan kodlara ait istatistikî bilgiler Tablo 5'te gösterilmiştir.

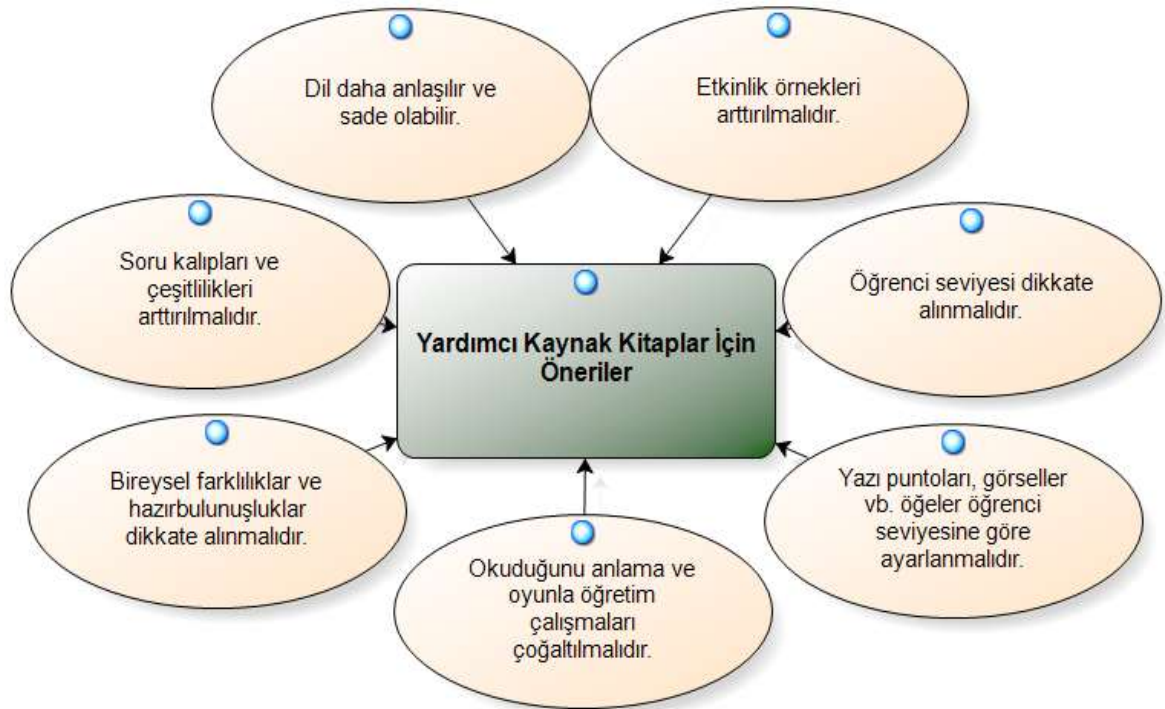
Tablo 5: Yardımcı Kaynak Kitaplara Neden İhtiyaç Duyulduğu Teması Altında Oluşan Kodlar

Yardımcı kaynak kitaplara neden ihtiyaç duyulduğu temasına ait kodlar	Kod Sayısı	Yüzde
Ders kitabının yetersiz ve eksik yönlerini tamamlamak için.	12	52.17
Kazanımların pekiştirilmesini sağlamak için.	5	21.73
Eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması ve her çocuğun yardımcı kaynağa erişiminin sağlanması için.	3	13.04
Özel yayınevlerinin farklı uygulamaları ile ortaya çıkan problemleri ortadan kaldırmak için.	2	8.70
Öğrencilerin çalışmalara teşvik edilmesi için.	1	4.35
Toplam	23	100

Tablo 5 incelendiğinde 20 öğretmenden 23 kod oluşturulmuştur. Buna göre öğretmenlerin ders kitabının yetersiz ve eksik yönlerini tamamlamak için görüşü en önemli kod olarak oluşmuştur. Ayrıca kazanımların pekiştirilmesini sağlamak için görüşü de önemlidir. Bütün bunlarla beraber öğretmenlerin yardımcı kaynakları gerekli gördükleri anlaşılmaktadır.

2.5. Yardımcı Kaynak Kitaplar İçin Öneriler Temasına Ait Bulgular

Yardımcı kaynak kitaplar için öneriler teması altında oluşan kodlara ait bilgiler Şekil 6'da gösterilmiştir.

Şekil 6: Yardımcı Kaynaklar İçin Öneriler Teması Altında Oluşan Kodlar

Şekil 6 incelendiğinde öğretmenlere göre yardımcı kaynak kitapların; dili daha sade ve anlaşılır, etkinlik örnekleri daha fazla, soru kalıpları ve çeşitleri daha fazla, yazı puntoları ve görseller gibi öğelerin öğrenci seviyesine uygun, okuma-anlama ve oyunla öğretim

çalışmalarının daha fazla olması gerekmektedir. Ayrıca yardımcı kaynaklar hazırlanırken öğrencilerin hazırbulunuşlukları ve bireysel farklılıkları dikkate alınmalı, öğrenci seviyesi önemsenmelidir. Yardımcı kaynaklar için öneriler teması altında oluşan kodlara ait istatistik bilgileri Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6: Yardımcı Kaynaklar İçin Öneriler Teması Altında Oluşan Kodlara Ait İstatistik Bilgileri

Yardımcı kaynaklar için öneriler teması altında oluşan kodlar	Kod Sayısı	Yüzde
Öğrenci seviyesi dikkate alınmalıdır.	10	32.26
Etkinlik örnekleri artırılmalıdır.	9	29.03
Soru kalıpları ve çeşitlilikleri artırılmalıdır.	5	16.13
Bireysel farklılıklar ve hazırbulunuşluklar dikkate alınmalıdır.	2	6.45
Yazı puntoları, görseller vb. öğeler öğrenci seviyesine göre ayarlanmalıdır.	2	6.45
Okuduğunu anlama ve oyunla öğretim çalışmaları çoğaltılmalıdır.	2	6.45
Dil daha anlaşılır ve sade olabilir.	1	3.22
Toplam	31	100

Tablo 6 incelendiğinde 20 öğretmenden 31 kod oluştuğu görülmektedir. Bu kodlar incelendiğinde öğrenci seviyesi dikkate alınmalıdır ve etkinlik örnekleri artırılmalıdır görüşlerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Ayrıca yardımcı kaynaklardaki soru kalıplarının ve çeşitlerinin artırılması önemlidir. Öğretmenlere göre yardımcı kaynak kitapların eksik yönleri bu görüşlere göre ortadan kaldırıldığında daha faydalı olacağı düşünülmektedir.

3. Tartışma Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulgular üzerinden varılan sonuçlar üzerinde tartışmalar yapılmış ve öneriler sunulmuştur.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında öğretmen görüşlerine göre; yardımcı kaynak kitapların konu anlatımı yetersizdir, örnek sayısı azdır ve öğrenci düzeyinin üzerindedir. Bunlarla beraber yardımcı kaynaklar içindeki metinler ve sorular, uzun ve sıkıcı tasarlanmıştır. Ayrıca hazırbulunuşluklara ve bireysel farklılıklara dikkat edilmemiştir. Güngör & Çavuş (2015) yaptığı çalışmada yardımcı kaynakların ders kitaplarına göre daha kalıcı öğrenmeler sağladığını tespit etmiştir. Katipoğlu & Katipoğlu (2016) çalışmalarında ders kitaplarının öğrencileri sınavlara hazırlamada eksik kaldıklarını bu sebeple öğretmenlerin yardımcı kaynak kitap kullandıklarını tespit etmişlerdir. Bu araştırmalar özel yayınevlerinin oluşturduğu yardımcı kaynak kitapların kullanılma sebeplerinin ortaya konmaktadır. Ancak bu çalışmada öğretmenler MEB tarafından dağıtılan yardımcı kaynakların öğretmenler için özel yayınevleri tarafından basılan yardımcı kaynaklar gibi tercih edilmediğini göstermektedir. Özel yayınevleri tarafından basılan yardımcı kaynakların daha çok sevilmesi ve kaliteli bulunması (Taş & Minaz 2018), daha fazla etkinlik ve uygulama yapma imkânı tanınması (Bozkurt & Ateş, 2021; Haşiloğlu, Güler & Durmaz, 2020), dilinin daha sade ve görsel olarak zengin olması (Haşiloğlu vd., 2020) gibi özelliklerinin MEB tarafından dağıtılan yardımcı kaynaklarda olmaması sebebiyle öğretmenlerin bu kitaplar hakkında olumsuz düşüncelere sahip oldukları düşünülebilir.

Katılımcı öğretmenlere göre ders kitaplarının seviyesi öğrenci seviyesine daha uygun ve içeriği daha yüzeyseldir. Yardımcı kaynak kitapların ise etkinlikleri daha fazla ve soruları daha zordur. Soru çeşitliliğinin azlığı, bireysel farklılıklara göre hazırlanmamış olması ve öğrenci ilgisini çekememesi benzer özellikler olarak göze çarpmaktadır. Literatür incelendiğinde ders kitaplarının sayfa yapısı, görünüm, görseller, baskı kalitesi ve grafikler yönünden öğrencilerin yeteri kadar ilgilerini çekemediğini (Gün, 2009), güncel olmadığını ve problem çözmede

yetersiz kaldığını (Işık, 2008), sıkıcı olduğunu (Taş & Minaz, 2018), örneklerin az ve etkinliklerin yetersiz olduğunu (Mazlum & Mazlum, 2016) belirten çalışmalar vardır. Bu çalışmada ders kitapları MEB tarafından dağıtılan yardımcı kaynaklara göre daha tercih edilebilir bulunmuştur. Buradan hareketle öğretmenlerin MEB tarafından dağıtılan yardımcı kaynak kitaplar hakkında birçok çalışmada olumsuz olarak değerlendirilen ders kitaplarından bile daha olumsuz görüşlere sahip oldukları söylenebilir.

MEB tarafından dağıtılan yardımcı kaynaklar ile özel yayınevleri tarafından basılan yardımcı kaynakları karşılaştıran öğretmenlere göre özel kaynakların soru kalıbı, etkinlik örnekleri, ilgi çekiciliği, ölçme ve değerlendirme kapsayıcılığı daha fazladır. MEB tarafından tasarlanan yardımcı kaynaklar ise daha yetersiz ve daha zordur. Her iki kaynak türü de kazanımlara uygunluk açısından benzerlikler taşımaktadır. Taş & Minaz (2018) özel yayınevleri tarafından tasarlanan yardımcı kaynaklarda konuların yalın ve sade olduğunu, etkinlik örneklerinin fazla olduğunu ve kullanışlı olduğunu belirlemişlerdir. Güngör & Çavuş (2015) özel yayınevleri tarafından basılan kaynak kitaplarla öğretimin daha kaliteli ve kalıcı olduğunu tespit etmiştir. Taşdemir (1994)'e göre özel yayınevleri tarafından basılan kaynak kitaplara başvurmak zorunlu bir durum iken, Turan (1994) özel yayınevleri tarafından basılan kaynak kitapların öğrencileri daha fazla güdülediğini ve başarılarını artırdığını belirtmiştir. Benzer çalışmalarda özel yayınevleri tarafından basılan kaynaklarla ilgili sonuçların bu çalışmanın sonuçlarıyla uyumlu olduğu görülmektedir. Bu çalışmada MEB tarafından basılan yardımcı kaynakların özel yayınevleri tarafından basılan kaynak kitaplara göre daha fazla olumsuz öğretmen görüşüne sahip olduğu görülmektedir. Bu sebeple MEB'in bu öğretmen görüşlerini dikkate alarak yardımcı kaynak kitapları ve ders kitaplarını tasarlama süreçlerini değerlendirmeleri ve planlamaları önemli görülmektedir.

Öğretmenlere göre kazanımların pekiştirilmesi, öğrencilerin çalışmalara teşvik edilmesi, özel yayınevlerinin farklı uygulamaları sebebiyle ortaya çıkan problemlerin ortadan kaldırılması, ders kitaplarının yetersiz ve eksik yönlerinin tamamlanması ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması için yardımcı kaynaklara ihtiyaç duyulmuştur. Literatür incelendiğinde öğretmenler yardımcı kaynak kitapları kullanma nedeni olarak temelde MEB tarafından ücretsiz dağıtılan ders kitaplarının yetersiz olmasını ve yardımcı kaynak kitapların bu yetersizliği kapattığını ifade etmektedirler (Bozkurt & Ateş, 2021; Taşdemir, vd., 2018; Özmantar vd., 2017). Bu temel sebep dışında literatürde; yardımcı kaynak kitapların öğrenciler tarafından daha çok sevilmesi ve kaliteli bulunması (Taş & Minaz 2018), yardımcı kaynak kitapların daha fazla etkinlik ve uygulama yapma imkânı tanınması (Bozkurt & Ateş, 2021; Haşiloğlu vd., 2020), yardımcı kaynak kitaplarda kullanılan dilin daha sade ve görsel olarak zengin olması (Haşiloğlu vd., 2020), öğrencilerin ödevlerine yardımcı olması (Gökçek & Hacısalihoğlu Karadeniz, 2013) sebeplerine de rastlanmaktadır. Bütün bu benzer çalışmalarda görüldüğü üzere sonuçlar bu çalışmayla benzer durumdadır.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine göre MEB tarafından dağıtılan yardımcı kaynak kitapların; dili daha sade ve anlaşılır, etkinlik örnekleri daha fazla, soru kalıpları ve çeşitleri daha fazla, yazı puntoları ve görseller gibi öğelerin öğrenci seviyesine uygun, okuma-anlama ve oyunla öğretim çalışmalarının daha fazla olması gerekmektedir. Ayrıca yardımcı kaynaklar hazırlanırken öğrencilerin hazırbulunuşlukları ve bireysel farklılıkları dikkate alınmalı, öğrenci seviyesi önemsenmelidir. Bu sonuçlardan hareketle öğretmenler MEB tarafından dağıtılan yardımcı kaynak kitapların özel yayınevleri tarafından basılan yardımcı

kaynakların özellikleri (Bozkurt & Ateş, 2021; Haşiloğlu vd., 2020; Taş & Minaz, 2018) gibi özelliklere sahip olması gerektiğini belirttikleri görülmektedir.

Bu sonuçlar doğrultusunda;

- MEB tarafından dağıtılan yardımcı kaynak kitapların geliştirilmesi sürecinde öğretmenlerin fikirlerinin alınması,
- MEB tarafından dağıtılan yardımcı kaynak kitapların dili daha sade ve anlaşılır, etkinlik örnekleri daha fazla, soru kalıpları ve çeşitleri daha fazla, yazı puntoları ve görseller gibi öğelerin öğrenci seviyesine uygun, okuma-anlama ve oyunla öğretim çalışmalarının daha fazla olması,
- Ücretsiz dağıtım uygulamasıyla beraber MEB tarafından dağıtılan yardımcı kaynakların özel yayınevlerinin bastığı yardımcı kaynakların yerini alabilecek kalitede olması,
- Konuyla ilgili akademik çalışmaların artırılması, önerileri sunulmuştur.

Kaynakça

- Altun, M., Arslan, Ç. & Yazgan, Y. (2004). Lise matematik ders kitaplarının kullanım şekli ve sıklığı üzerine bir çalışma. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 131-147.
- Akman, B. (2017). İlkokul öğretmenlerinin yardımcı ders kitapları hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5(2), 246-265.
- Bakar, E., Keleş, Ö., & Koçakoğlu, M. (2009). Öğretmenlerin MEB 6. sınıf fen ve teknoloji dersi kitap setleriyle ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 41-50.
- Batmaz, O., Cevahir Batmaz, M. & Kılıç, A. (2021). Covid-19 salgın döneminde sınıf öğretmenlerinin hayat bilgisi dersi öğretimine yönelik görüşleri. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(3), 1665-1677.
- Binbaşıoğlu, C. (1999). İlkokuma ve yazma öğretiminin ve alfabe kitaplarının tarihsel gelişimi. *Eğitim ve Bilim*, 24(114).
- Bozkurt, E. & Ateş, B. (2021). İlkokul matematik dersinde kullanılan yardımcı kaynak kitaplara ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Turkish Journal of Educational Studies*, 8(2), 109-128.
- Brown, T. L., & Battles, J. (2019). Teachers' perceptions of the usefulness of supplementary materials in elementary education. *Journal of Educational Research*. 112(3), 366-378.
- Ceran, D. (2015). Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe ders kitaplarına ilişkin metaforları. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(3), 121-140.
- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2007). *Research methods in Education* (5th Editio). Routledge Falmer.
- Creswell, J. W. & Clark, V. L. P. (2007). *Designing and conducting mixed methods research*. Thousand Oaks.
- Çalışkan, E. & Özcan, M. (2018). Examining the attitudes of primary school teachers towards supplementary reading books. *European Journal of Educational Research*, 7(1), 137-149.

- Çetin, I. (2016). Nitel İçerik Analizi. M. Y. Özden & Levent Durdu (Ed.), *Eğitimde Üretim Tabanlı Çalışmalar İçin Nitel Araştırma Yöntemleri* (125-148). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Dervişoğlu, R. & Aydın, S. (2016). An evaluation of primary school teachers' views on supplementary reading books. *Journal of Education and Training Studies*, 4(6), 180-192.
- Dönmez, G. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin fen bilimleri dersine, bilime, fen bilimleri öğretmenine ve bilim insanına yönelik metaforik algıları ve imajları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Erbasan, Ö. & Erbasan, Ü. (2020). Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunlar. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(1), 113-125.
- Ersoy, A. F. (2016). Fenomenoloji. Saban, A. ve Ersoy, A. (Ed.), *Eğitimde nitel araştırma desenleri*. (ss. 51- 110). Anı Yayıncılık.
- Gill, Michael J. (2014). The possibilities of phenomenology for organizational research. *Organizational Research Methods*, 17(2), 118-137. DOI: 10.1177/1094428113518348
- Gün, C. K. (2009). *Ortaöğretim dokuzuncu sınıf matematik ders kitabına ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güneş, M. H. & Çelikler, D. (2010). Konu alanı ders kitabı inceleme dersine yönelik öğrenci görüşleri. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(5), 81-90.
- Güngör, H. & Çavuş, H. (2015). İlkokul 4. sınıf matematik dersi “kesirler” konusunun öğretiminde öğretmenin yardımcı kitap kullanımının öğrenci başarısı üzerindeki etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 251-271.
- Göçer, A. (2008). İlköğretim Türkçe ders kitaplarının ölçme ve değerlendirme açısından incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 197-210.
- Haşiloğlu, M.A., Güler, H. & Durmaz, E. (2020). Ortaokul sosyal bilgiler ve fen bilimleri öğretmenlerinin yardımcı kitap kullanma nedenleri ile ilgili görüşleri. *EKEV Akademi Dergisi*, 24(83), 565-578.
- Işık, C. (2008). İlköğretim ikinci kademesinde matematik öğretmenlerinin matematik ders kitabı kullanımını etkileyen etmenler ve beklentileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(1), 163-176.
- İzci, E. (2006). *Öğretimde Araç ve Gereçler*. M. Gürol (Dü.) içinde, *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Hazırlama* (s. 102). Akış Yayıncılık.
- Katipoğlu, M., & Katipoğlu, S. N. (2016). Matematik öğretmenlerinin öğrenci ders kitabı hakkındaki görüşleri. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 2(3), 156-165.
- Kavaz, S. (2006). *Analysis of high school physics textbooks* [Master's thesis]. Middle East Technical University.
- Kaya, M. & Bacanak, A. (2013). Fen ve teknoloji öğretmen adaylarının düşünceleri: fen okuyazarı birey yetiştirmede öğretmenin yeri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2013), 209-228.
- Mazlum, Ö. & Mazlum, S. F. (2016). İlköğretim 4. sınıf ders kitaplarının görsel tasarımına yönelik öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 4(1), 1-18.
- MEB. (2012). *Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği*. Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- MEB. (2022). *İlkokul Ders Kitapları*. <https://www.meb.gov.tr/kitaplar/ilkokul>.

- Mete, F., Çiçek, S. & Asar, A. (2022). Türkçe ders kitaplarındaki dil bilgisi konuları: Yapılandırmacı yaklaşım öncesi ve sonrası. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 10(2), 363-384.
- Özel, İ. & Alnaçık, Ü. (2017). Eğitim yayıncılığı sektöründe tutundurma faaliyetlerinin değerlendirilmesi: Öğretmenler üzerinde bir araştırma. *International Review of Economics and Management*, 5(4), 23-41
- Özmantar, M., Dapgın, M., Çırak Kurt, S. & İlgün, Ş. (2017). Mathematics teachers' use of source books other than textbooks: reasons, results and implications. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 16(3), 741-758.
- Özmen, H. ve Karamustafaoğlu, O. (Ed.) (2019). Eğitimde araştırma yöntemleri. Pegem Akademi Yayıncılık
- Patton, M.Q. (2018). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri* [Qualitative research and evaluation methods] (2. Baskı). Pegem Akademi.
- Sarıkaya, B. (2019). Ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki (5, 6, 7 ve 8. sınıf) etkinliklerin değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (64), 563-580.
- Sarıtaş, M. (2009). *Öğretimde Yararlanılan Araç-Gereçler ve Etkili Kullanımı*. Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı (s. 60). Pegem Akademi.
- Sevimli, E., & Kul, Ü. (2015). Matematik ders kitabı içeriklerinin teknolojik uygunluk açısından değerlendirilmesi: ortaokul örneği. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 308-331.
- Smith, J. K., & Johnson, L. F. (2018). Exploring the impact of supplementary materials on student engagement in primary education. *Elementary Education Online*, 17(3), 1120-1135.
- Taş, H. & Minaz, M. B. (2018). Derslerde yardımcı kaynak kullanılmasının öğretmen, veli ve öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. *SETSCI Conference Indexing System*, 3(4), 582-589.
- Taşdemir, M. (1994). Okullarımızda kaynak, yardımcı kaynak (dergiler) problemi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, (203), 24-25
- Taşdemir, M., Taşdemir, F., Dağıstan, A., Dağdelen, S., Şahin, C. & Kılıç, E. (2018). MEB 5. sınıf matematik ders kitabının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Journal of Research in Education and Teaching*, 7(2), 68-79.
- Turan, A. C. (1994). Eğitim-öğretimde ünite dergilerinin yeri ve önemi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, (121), 24-25.
- Uluçınar Sağır, Ş. (2018). Sınıf öğretmenlerinin fen bilimleri kılavuz kitap seçim kriterlerinin belirlenmesi. *Kastamonu Education Journal*, 26(2), 391-402
- Yıldırım, A. & Simsek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yin, R. K. (2003). *Case study research: Design and methods* (3rd Ed.). Thousand Oaks.

Extended Abstract

Supplementary resources are used together with the textbooks, and the content of the subjects used in the textbooks is included in more detail. Teachers prefer auxiliary reference books more. Reasons such as the language used in supplementary books, the combination of views of various authors, and the ability of students to learn easily and permanently are the factors why teachers prefer supplementary reference books (Binbaşıoğlu, 1995; Güngör & Çavuş, 2015). When the literature is examined, it is seen that studies on auxiliary reference books have been carried out. (Akman, 2017; Bakar et. al., 2008; Kavaz, 2006; Katipoğlu & Katipoğlu, 2016). In 2022-2023, MEB made available free supplementary resource books for the use of teachers and students. It was not distributed in the 2023-2024 academic year. Although there are studies on auxiliary reference books designed and sold by private publishing houses, no studies have been found on auxiliary reference books created and distributed free of charge by the Ministry of Education. For this reason, in this study, teacher evaluations were examined on the suitability of the supplementary resource books distributed by the Ministry of National Education in primary schools to the student level, their impact on academic success, their shortcomings or positive aspects, and their similarities and differences with the supplementary resources or textbooks published by private publishing houses. Another importance of this study is to create a valuable resource for understanding and improving the effects and use of these reference books from the teachers' perspective.

This research aimed to examine the opinions of classroom teachers about the supplementary resource books distributed free of charge by the Ministry of Education in the 2022-2023 academic year in primary schools. In particular, issues such as the contributions of these auxiliary reference books to the teaching process, their similarities and differences with textbooks, their similarities and differences with special auxiliary resources, and their effect on increasing student success and motivation are emphasized. For these purposes;

- What are the teacher evaluations of the supplementary resource books distributed free of charge by the Ministry of Education in primary schools in the 2022-2023 academic year? The answer to the question has been sought.

Phenomenology, one of the qualitative research methods, was used in this research, which aims to examine the opinions of classroom teachers about the supplementary resource books distributed free of charge in primary schools in the 2022-2023 academic year by the Ministry of Education. Phenomenology is both a philosophical course of action and a qualitative research method (Gill, 2014). In the phenomenology method, people's experiences, perceptions and ways of making sense of the facts are tried to be determined (Dönmez, 2017). The information presented through phenomenological studies both focuses on the literature and reveals the definition and details of the phenomenon, and determines the participants' experiences and feelings about the phenomenon (Özmen and Karamustafaoğlu, 2019). In this study, phenomenology was used because it was aimed to understand and explain the similarities and differences of the supplementary resource books distributed free of charge in primary schools with the resource books and textbooks of private publishing houses, according to the opinions of the classroom teachers.

Looking at the research results, according to teachers' opinions; The explanation of the subject in the supplementary reference books is insufficient, the number of examples is low and they are above the student's level. In addition, the texts and questions in the supplementary resources are designed to be long and boring. Additionally, readiness and individual differences were not taken into consideration. According to the participating teachers, the level of the textbooks is more appropriate to the student level and the content is more superficial. Supplementary reference books have more activities and more difficult questions. Similar features include the lack of question variety, not being prepared according to individual differences, and not being able to attract student attention. According to teachers who compared the auxiliary resources distributed by the Ministry of Education with the auxiliary resources published by private publishing houses, private resources are more comprehensive in terms of question patterns, activity examples, attractiveness, and measurement and evaluation. The auxiliary resources designed by the Ministry of Education are more inadequate and more difficult. Both types of resources are similar in terms of suitability for achievements. According to the teachers, auxiliary resources were needed to consolidate the achievements, encourage students to study, eliminate the problems arising from the different practices of private publishing houses, complete the inadequacies and deficiencies of the textbooks, and ensure equality of opportunity in education.

According to the classroom teachers who participated in the research, the supplementary resource books distributed by the Ministry of Education; The language should be simpler and more understandable, there should be more activity examples, more question patterns and types, elements such as font sizes and visuals should be appropriate to the student's level, and there should be more reading-comprehension and game teaching activities. In addition, when preparing auxiliary resources, students' readiness and individual differences should be taken into account, and student level should be taken into account.

In line with these results;

- Obtaining teachers' opinions during the development of supplementary resource books distributed by the Ministry of Education,
- The language of the supplementary resource books distributed by the Ministry of Education is simpler and more understandable, there are more activity examples, more question patterns and types, items such as fonts and visuals are appropriate to the student level, and there are more reading-comprehension and game teaching activities,
- With the free distribution practice, the auxiliary resources distributed by the Ministry of National Education should be of a quality that can replace the auxiliary resources published by private publishing houses,
- Suggestions for increasing academic studies on the subject are presented.